[2025] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 105: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 20

ਉਰਮਿਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ

ਬਨਾਮ

ਸੁਨੀਲ ਸ਼ਰਨ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10927)

02 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ, * ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ?

ਸਿਰਲੇਖ

ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਐਕਟ, 2007 - ਧਾਰਾ 23 - ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋਣਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਵਾਅਦਾ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਬੰਧ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸਨ - ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਗਿਫਟ ਡੀਡ, ਜੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਹਾਂ - ਸੁਦੇਸ਼ ਛਿਕਾਰਾ ਬਨਾਮ ਰਮਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ[2022] 17 ਐਸਸੀਆਰ 876, ਧਾਰਾ 23 (1) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, (ਏ) ਤਬਾਦਲਾ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਰ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ (ਅ) ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸਖਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ - ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਪਾਰਸ 21, 23, 26)

---

* ਲੇਖਕ

ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਐਕਟ, 2007 - ਧਾਰਾ 23 - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 23 ਐਕਟ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬੇਦਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਧਾਰਾ 23 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਬਜ਼ਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ - ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਸਤੇ ਉਪਾਅ - ਧਾਰਾ 23 ਤਹਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਰਾਹਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ - ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ। [ਪਾਰਸ 24, 25]

ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਐਕਟ, 2007 - ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ - ਵਿਆਖਿਆ - ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਬ੍ਰਹਮਪਾਲ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ [2020] 9 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 504: **(2021) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 512;** ਕੇ.ਐਚ. ਨਜ਼ਰ ਬਨਾਮ ਮੈਥਿਊ ਕੇ ਜੈਕਬ [2019] 14 ਐਸਸੀਆਰ 928: (2020) 14 ਐਸਸੀਸੀ 126; ਕੋਜ਼ੀਫਲੈਕਸ ਮੈਟ੍ਰੇਸ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ **(2024) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 140**; ਐਕਸ 2 ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) **[2022] 7 ਐਸਸੀਆਰ 686:** (2023) 9 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 433; ਐਸ ਵਨੀਤਾ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। **[2020] 12 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1057**: (2021) 15 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 730; ਵਿਜੇ ਮਨੋਹਰ ਅਰਬਤ ਡਾ ਬਨਾਮ ਕਾਸ਼ੀਰਾਓ ਰਾਜਾਰਾਮ ਸਵਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ **[1987] 2 ਐਸਸੀਆਰ 331** : (1987) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 278; ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਉਰਮਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੋਡਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ **[2013] 10 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 259** : (2014) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 188; ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **[2019] 12 ਐਸਸੀਆਰ 30** : (2019) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 636; ਸੁਦੇਸ਼ ਛਿਕਾਰਾ ਬਨਾਮ ਰਮਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ [2022] 17 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 876 : **2022 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1684 - ਭਰੋਸੇ.**

ਰਜਨੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੇਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [2020] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1093: **(2021) 2 ਐਸਸੀਸੀ 324 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**

ਉਰਮਿਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਸ਼ਰਨ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਗਿਫਟ ਡੀਡ; ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ; ਅਯੋਗ; ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ; ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ; ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ; ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ; ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ; ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ; ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਰ; ਦਾਨੀ; ਡੋਨੀ; ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ; ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ; ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ; ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ; ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਉਸਾਰੀ; ਸਖਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ; ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ; ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ; ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ; ਬੇਦਖਲੀ; ਇਮਾਰਤ/ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ।

ਕੇਸ ਉੱਠਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10927
2022 ਦੇ ਡਬਲਯੂਏ ਨੰਬਰ 1085 ਵਿੱਚ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਐਮਪੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੀਟ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 31.10.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਮੁਹੰਨਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸਰਵਮ ਰਿਤਮ ਖਰੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਿੰਦਾ ਕਪੂਰ, ਆਕਾਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਵਿਆ ਪਾਂਡੇ, ਗੋਕੁਲ ਅਥਿਤਿਆ, ਕੁਸ਼ਾਗਰਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਦੀਵਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਦੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨਕੁਲ ਦੇਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਸ਼ਿਤਾ, ਐਸ ਕੇ ਗਿਰੀ, ਰਾਮਜੀ ਪਾਂਡੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ, ਜੇ.

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1085 ਵਿੱਚ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 31.10.2022 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11796 ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 02.08.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਛਤਰਪੁਰ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ 25.04.2022 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 91/ਅਪੀਲ/2021-22 ਅਤੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਛਤਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 98/ਬੀ-121/2021-22 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਐਕਟ, 2007 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

<u>ਤੱਥ ਮੈਟਰਿਕਸ</u>

3. ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਪੁੱਤਰ) ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ 23.01.1968 ਨੂੰ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। 07.09.2019 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਨੀ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ) ਦਾਨੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 09.09.2019 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਦਿਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਚਨ ਪੱਤਰ / ਵਾਅਦਾ ਪੱਤਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਚਨ ਪੱਤਰ ਮਨਘੜਤ ਹੈ।

4. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 24.12.2020 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਛਤਰਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 23 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੋਰ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ 25.04.2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 11796/2022 ਨੰਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

6.1 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

6.2 ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਮਿਤੀ 09.09.2019 ਦੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6.3 ਹਲਫਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲ ਡੀਟੀ. 07.09.2019, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਜੇ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ.

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦੇ

7. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ. ਮੋਹਨਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਦੀਵਾਨ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ?
8. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੇ। ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਬ੍ਰਹਮਪਾਲ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ,* 1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. *ਕੇ.ਐਚ. ਨਜ਼ਰ ਬਨਾਮ ਮੈਥਿਊ ਕੇ. ਜੈਕਬ* 2 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

"11. ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਕੇਰਲ]

---

1. 2020] 9 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 504 : (2021) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 512
2. [2019] 14 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 928 : (2020) 14 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 126

ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੇ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਫੈਂਸੀ ਫੂਡ (1995) 4 ਐਸਸੀਸੀ 341] ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਬੰਬੇ ਆਨੰਦ ਭਵਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਬਨਾਮ ਈਐਸਆਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ] (2009) 9 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 61 : (2009) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 573 ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (2008) 9 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 527 : (2008) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 813] ਨਾਲ ਹੀ, ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ [ਭਰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ] ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤਪਦਿਕ ਕੇਂਦਰ (1986) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 614 : 1986 ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 335]

...

13. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. [ਇੰਡੀਅਨ ਪਰਫਾਰਮਿੰਗ ਰਾਈਟਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਡਾਲੀਆ (2015) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 161 : (2016) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 55] ਇਹ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਉਸਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਏ. ਸ਼ਿਰੂਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾਬਾਈ ਸ਼ਾਂਤਰਾਮ ਕੋਸ਼ਿਕ (1984) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 588]। ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਏ. ਸ਼ਿਰੂਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾਬਾਈ ਸ਼ਾਂਤਰਾਮ ਕੋਸ਼ਿਕ (ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਏ. ਸ਼ਿਰੂਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾਬਾਈ ਸ਼ਾਂਤਰਾਮ ਕੋਸ਼ਿਕ (1984) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 588) ਵਿਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਬਾਹਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕ੍ਰਾਊਨ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਬਨਾਮ ਐਨਐਸਡਬਲਯੂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਲੈਂਡ ਕੌਂਸਲ (ਕ੍ਰਾਊਨ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੰਤਰੀ ਬਨਾਮ ਐਨਐਸਡਬਲਯੂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਲੈਂਡ ਕੌਂਸਲ, 2008 ਐਚਸੀਏ 48: (2008) 237 ਸੀਐਲਆਰ 285] ਵਿੱਚ ਕਿਰਬੀ, ਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

10 ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਜ਼ੀਫਲੈਕਸ ਮੈਟ੍ਰੇਸ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਸਬੀਆਈ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, 3 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

11 ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ ਗਰਭਅਵਸਥਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਸ 2 ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ), 4 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ।

12 ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਸ ਵਨੀਤਾ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

> "ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੁੱਕਣ ਕਾਰਨ, ਵੱਡੀ

ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸੰਧਿਆਲੀ ਸਾਲ ਇਕੱਲੇ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਢਾਪਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਪੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹਿੰਗੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਲ, ਸਸਤੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

13 ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

---

3 2024) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 140

4 [2022] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 686 : (2023) 9 ਐਸਸੀਸੀ 433

5 [2020] 12 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1057 : (2021) 15 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 730

14 ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ। *ਵਿਜੇ ਮਨੋਹਰ ਅਰਬਤ, ਡਾ. ਵੀ. ਕਾਸ਼ੀਰਾਓ ਰਾਜਾਰਾਮ ਸਵਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ*.6 ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਦੋਵਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

16 *ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਉਰਮਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੋਡਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* 7 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਏ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਰਜਨੇਸ਼ ਬਨਾਮ *ਰਜਨੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ। ਨੇਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ*.

17 *ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ* ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:

3. ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਉਭਰਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਵਿੱਚ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਬੁਢਾਪਾ, ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਲੋੜ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲੋੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ

4. ਆਖਰਕਾਰ, ਉਮਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

---

6 [1987] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 331 : (1987) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 278

7 [2013] 10 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 259 : (2014) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 188

8 [2020] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1093 : (2021) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 324

9 [2019] 12 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 30 : (2019) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 636

ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ. ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੈਵਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਮੇਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ - ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

18 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ.

19 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

23. ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ

ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਐਲਾਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਤਬਾਦਲਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ; ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ

(3) ਜੇ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

20 ਸੁਦੇਸ਼ ਛਿਕਾਰਾ ਬਨਾਮ ਰਮਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ,10 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 23 ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

> 14. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਰਿਹਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਕਸਰ, ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ. <u>ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।</u>
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

21 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 23 (1) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਦੇਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

> (ਏ) ਤਬਾਦਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਰ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ
>
> (ਬੀ) ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

22 ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ. ਇੱਕ, ਮਿਤੀ 07.09.2019 ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, 07.09.2019 ਦੀ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਦਾਨੀ ਦਾਨੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਨੀ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

---

10 [2022] 17 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 876 : 2022 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1684

23 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧੂਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਬੰਧ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਦੇਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸਖਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

24 ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਸ ਵਨੀਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬੇਦਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਧਾਰਾ 23 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਬਜ਼ਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਤੇਜ਼, ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਸਤੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

25 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਧਾਰਾ 23 ਐਕਟ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਰਾਹਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ

ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

26 ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 07.09.2019 ਦੀ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 28.02.2025 ਤੱਕ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

27 ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 07.09.2019 ਦੀ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 28.02.2025 ਤੱਕ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016